

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

O-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton. Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasas sorért először 7 kr, másodszor 6 kr, harmadszor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, mártius 7-kén 1861.

(O) Mindnyájunk előtt ismeretes a legszabad-elvűbbnek tartott, olykor felforgatási törekvésekkel is gyanúsított britt államférfiunk egy igen válságos időpontban tett azon nyilatkozata, miként egy erős Ausztria oly európai szükségesség, melyet ha nem volna, teremteni kellene Európának. S valóban a lefolyt néhány hét alatt, míg figyelmünket oly epedve várt alkotmányos életünk ködtárolképei kizárólag látszottak igénybe venni, úgy a világ elébe jutott diplomatiái okmányok, mint többször ismételt és meg nem csáfolt hírlapi adatok tanúsítása szerint, igen soknak kellett történnie a magasabb diplomatiái regioiban, vagy onnan nyert indító erő következtében, mi az érintett nagy horderejű angol nézetnek az ellentétes politikai iránynyal folytatott heves s e pillanatban legalább a küljelek szerint, kedvező eredményűnek nem mondható küzdelmére mutat. Ezen adatok, jelenségek emlékeztünkbeni felújítása nem lehet érdek nélküli főleg most, midőn egy alkotmányos reményeink, számításaink tábláján váratlanul történt keresztvonás következtében, oly nagy szüksége van a csüggettségnek támaszra, az elkeseredésnek mérséklésre s a higgadt számításnak biztos tájékozási pontokra.

Midőn a mult ősszel Gaeta még állott, de senki sem hitte, hogy oly soká tarthassa magát, mint valóban tartotta, midőn oly közeli kilátásban volt Olaszország kiegészítésének Róma és Velenceze elfoglalása általi megkísérlése: Anglia volt az első közüli, mely egy ilyen kísérlet ellen tekintélyének egész súlyával közbeszólt a piemonti kormánytól, szavának nagyobb nyomatókat szerezendő egyszersmind arról is intézkedvén, hogy hajórajja az adriai osztrákpártok szükségeseitbeni védelmére kézilyben legyen. Anglia volt, mely az olasz kérdés békés megoldása s ezáltal Ausztria erősítése tekintetéből, Velenceze pénzért leendő átengedése tárgyában habár hírlapi tudósítások szerint nem tettlegeseitett közbenjárói szerepre vállalkozott. Anglia volt, mely az angol és bécsi sajtó egyhangú tudósításai szerint a diplomatiái illemszabályoknál fogva lehetséges modorban hatni kívánt a birodalom, és hazánk közötti alkotmányos kiegyenlítésre; mely ezen ügy fejlődését kiváló figyelemmel kísérendő egy magas kormánypolcra kinézett egyéniséget küldött Bécsbe, s mely a két állam közti viszonyok szorosabbra fűzése végett, egy még talán e pillanatban is Magyarországi fővárosában mulató egyéniség személyében létesítendő államügyviteli állomás eszméjével ugylátszik most sem hagyott fel. Anglia az, mely argusi szemekkel örökdi minden támadási kísérlet fölött, mely Ausztria határszéleit fenyegethetné, minek legközelebbi bizonyossága az, hogy ama hírhedt fegyver- és hadszerrakományos szárd hajók még a Sulinához sem érkeztek, midőn a konstantinápoli s illetőleg a bukaresti kormány angol ügyvivőség útján lőnek figyelemztetve tartalmuk s állítólagos céljuk felől. S végül, mert csak a legközelebb mult napok eseményeire kívánok szorítkozni, nem mindennap olvassuk-e, miként az angol sajtó az, mely az osztrák birodalom jelen átalakulási folyamatát a legélenkebb figyelemmel s a magyar alkotmányos törekvések iránti biztató részvét nyilvánításával kíséri.

Bizonyára senki sincs e lap olvasói között, a kinek mutogatnom kellene, hogy a hidegszámító, kalmárjellemű Brittanía Ausztriának sem dynastiája, sem birodalmi kormányrendszere iránti rokonszenyből nem követi ezen, a hol csak önmegtagadása nélkül teheti, mindenütt következetesen csatlakozó, gyámolító politikát. Sőt önáltatás lenne azt hinnünk, hogy belénk magyarokba, vagy alkotmányos intézvényeinkbe volna szerelmes elannyira, miként érdeklünkben, csupán philantropiai indokból, csupán az alkotmányos szabadság elve diadalának szellemi jutalmáért tenne annyi áldozatot.

A keleti kérdés az, melyben Anglia és Ausztria természetes szövetségesei; Orosz- és némileg Franciaország mindkettőjük természetes ellensége.

Angliának szüksége van egy bármily tengéletű európai török birodalom napjainak tovább fűződésére

keletindiai uralmának biztonsága végett, mert jól ismeri I. Napoleon azon mondatának súlyát, miként a dardanellák kulcsával egy erőteljes nemzet élén parancsolni lehet az ó-világ mind a három részének, s mert a történelem a nikápolyi csatától a passaroviczi békeig elég véres betűkkel tanusítván, hogy Ausztriára nézve egy gyöngy török szomszédság életkérdés: ezen érdekközösségben rejlik a kulcsa egy az európai sulyegyen érdekében főleg Anglia által védett alduai állam szükségességének, mely önfentartási ösztönénél fogva kellő erőt fejthessen ki a zsákmány feletti oroszán osztály gatlására a nélkül, hogy magának az oroszán szerepre kedve vagy eléggé tulnyomó ereje volna.

Hogy egy ilyen államban a fősúlypontot nekünk a magyar elemnek kell képezni, annyival bátrabban következtethetjük, mert elvonatkozva minden más lehető előnyeinktől, már földrajzi helyzetünkél fogva mi vagyunk azon védgát, melynek rendeltetése akadályozni az északi és déli szlávelem egy tömör egésszé lehető összefolyását, s nehezíteni azon célhoz jutathatást, hogy I. Péter csár utódai a nagy Konstantin trónjáról uralkodjanak egy szörnybirodalom, s az által talán az egész világ felett.

Csupán ez egyetlen nézpontból is fogva felhelyeztünk, elvitázhatlan jelentőségű tényezők vagyunk az európai sulyegyenben. S midőn mi a practica sanctio alapján, évezredek történelmi jog szentesítette nemzeti önállásunk, alkotmányunk visszaállítását, s épségének megóvása mellett buzgunk; minden bizonynyal ama politika szellemében cselekszünk, melynek diadala eredményezni fogná, hogy

Ausztria pénzügyei, az alkotmányos szabadság és nemzeti önkormányzás mellett végtelenül ocsóbb és áldáshozóbb közigazgatás következtében, jelen kétségbeesztő állásukból rendbe jöven;

Ausztria öszálladéka, a trón és alattvalók közötti kölcsönös bizalom s a közös szabadság és jólét élvezése által vajmi könnyen összesimuló faj- és osztályérdek egyazonossága következtében, örök időkre megszilárdulván;

Ausztria külhatalmi állása, haderejének a hon-szeretet és szabadság varázshatása alatti fokozódása, s csupán kifelé alkalmazása következtében, tisztel-et parancsolóvá izmosulván;

Ausztria egy oly állammá fejlődjék, mely amaz európai szükségességnek a szó értelmében megfeleljen...

A legújabb események azonban odamutatnak, miként e pillanatban az ellentétes politika üli diadalát.

A keleti kérdés egész óriási nagyságában fenyeget, napirendre jöni.

A fényes kapunál orosz követség által előterjesztett olyan hangu jegyzék, mely egészen a Men-cikoff-féle föllépésre emlékeztet; a sziriai megszállás; az egész európai törökbirodalomnak orosz és francia ügynők által izgatattása; Görögországnak Macedonia és Thessalia annexiójávali élénk ábrándozása és a még csak távirdai rövid közlések után ismert montenegroi hajmeresztő események mind ide-mutatnak.

A hírlapokban fölmerült, visszahuzott, módosított, de elvégre is valaminő alakban mégis csak léteznie kellő orosz-osztrák szövetség, s pro coronide a februárius 27-ről császári kibocsátványok megfoghatatlan szerencsével sikerült előintézkedések arra, hogy Ausztria az érintett bekövetkező események esetében, történelmi multja, s földrajzi helyzeténél fogva leghivatottabb irányadó, tényező nagyhatalom helyett, corpus iners, materia vilis legyen.

Legújabb tudósítások szerint, nyugat-európai legmagosabb kormánykörökben nyílt beszéd tárgya,

hogy a reactio emelni kezdi fejét, mi a haladás zászlóját vivő nemzeteket ellenkészületekre hívja fel;

hogy Ausztria hadseregének felét Velenczében tartani, másik felét az őszpontositási rendszer tovább erőszakolása végett Magyarországon alkalmazni kényszerülven, míg egyfelől nagyhatalmi befolyása paralyzalva van, másfelől pénzügyét óriási léptekkel siet-teti egy talán századok alatt ki nem épülhető válság felé; és

hogy Ausztriának egy déli szláv mozgalom is növeli különben is elég sulyos gondjait.

Szóval: a láthatárt valóban vészterhes fellegek borítják. A jövőndő isten kezében van; s bármily legyen a végeredmény, minket a halál árnyékában is az az öntudat kísérend, hogy soha sem állott nemzet törvényesebb téren, soha sem volt nemzet dynastiája iránt loyálisabb, mint a magyar eddigi magatartásával.

Egy politikai érettségű nemzethez illő ezen magatartás legyen velünk tovább alkotmányos küzdelmeinkben, vagy ha a sors úgy akarja, szenvedéseinkben is. A felelősség ily nemes törekvések meg-híusultáért isten, világ előtt azokra fog sulyosulni, kik azt gyógyíthatlan rögeszmék vagy szenvedély-politikájuk érvényesítése által elő fognak idézni.

Lapszemle. — Érdekesnek találjuk közölni olvasóinkkal azon megjegyzéseket és nyilatkozatokat, a melyekkel a lapok a február 26-ki legfelsőbb közzétételeket, patenseket, vagy mint némely bécsi lapok nevezik: a „februári alkotmányt“ kísérik. S ha szemléket nem a magyar lapoknál kezdjük, ennek igen egyszerű magyarázata azon-tán nem helytelen — felfogásunkban rejlik, miszerint ha nem is fontosabb, de mindenesetre a curiosum természet-nél nagyobb mértékben bíró a német journalistika hozzá-szólása, már csak azért is, mert magyar lapot minden mi-velt magyar olvas, ellenben németet nagyon kevés, ezeken kezdjük.

A „Wander“ így szól a patensekről: „A báró Vay-hoz intézett es. sajátkezi irat értelmében a magyar ország-gyűléshez felszólítás fog intézteni végérvényes megállapí-tása végett azon módnak, hogyan rendeztessék a magyar királyságra nézve a birodalmi tanácsi követek küldése? A mi alkotmányunk műve tehát majd csak a magyar ország-gyűléssel való egyezkedés után lesz befejezettnek tekint-hető. Már négy hét mulva alkalmunk lesz alkotmányunk előnyeit gyakorlatilag tanulmányozni. Addig a külföld is fel-függesztendi ítéletét. Ha ez újabb kísérlet se felelne meg a táplált reményeknek, ha főleg nem sikerülne Magyar-ország alkotmányát a birodalmi tanácsnak a magy-arok közt merőben népszerűtlen intézményé-vel aközni öszhangzásba, hogy a kiegyenlítés a magy-ar nemzet többsége is érvényesen ismerje el, akkor a monarchia ellenségei újból vérszenre kapnak, s csakhamar elvetik a néhány hét óta használt béke-álarozot.“

A „Fortschritt“ így emlékezik: „A febr. 26-diki alapi törvény az adó- és újoncz-megszavazás jogát az egész bi-rodalomra nézve a birodalmi tanácsra ruházta át. De maga ez alaptörvény (NB. patens nem törvény) a magyar alkot-mányt nem függeszt fel, s annak értelmében a katona- és adómegszavazás jogát Magyarországra nézve csak a magyar országgyűlés gyakorolhatja. A nagy szakadás a monarchia két része közt tehát még mindig meg van! Mi enyészte-teti azt el? Bizonyára erőhatalom nem! Az csak új sebeket tít-het Ha a magyarok nem küldenek követeket, s ha mindjárt M.-ország hatalommal elnyomatnék is, kormányozható-e alkot-mányosan Ausztria egyik része, míg a másik része ostrom-állapotba lenne helyezve? Az új alaptörvényeknek oly gya-róltságai vannak, a mik a Magyarországgal való egyezkedést majdnem lehetetlenné tesszik. A magyar alkotmány-nak van felelős miniszteriuma, a 26-ki alapt. egy ily fe-lelősséget nem nyújt. A magyar alkotmány sajtó-szabadságot ad; a 26-ki alaptörvény nem adja meg azt, sőt a vallások politikai jogegyenlőségét se adja meg; a kö-vetek szólásszabadsága és sérhetetlenségéről szó sincs; a bir. országgyűlési tárgyalások nyilvánosságának elve kétsé-gessé van téve az által, hogy csak tíz tag kívánatára is tit-kos ülés tartathatik; a választási jogra nézve oly censust állít fel, a mely az 1848-ki magyar választási törvény-nel homlokegyenest ellenkezik, s a Kronlandok számára lénye-gesen megszorított alapot határoz, mint Magyarországon. Mig végül az osztrák felső ház csak a korona által választott vagy kinevezett birodalmi tanácsosok és egyházi főmél-tóságokból álland, addig a magyar felsőházban a mágnságok születési joguknál fogva, a koronától kinevezetés nélkül, teljes függetlenséggel jelennek meg, s e jogban oly nemes-ség és oly clerussal ösztöznak, a melynek nemzeti érztile-tére és politikai érettségére a haza mindig méltán bíz-ske lehetett. Ugyhiszük, a dolog ilyen állásában a kormánynak nem igen lesz könnyű, alaptörvényei által a magyar alkotmány ellen a többi Kronlandokban a liberalismus agitatioját tartós mozgalomba hozni.

Az „Ost-Deutsche Post“ az új statutumok 13-ik §-ra, mely így szól: „Ha oly időben, midőn a birodalmi tanács nincs összegyűltve, valamely annak ha-táskörébe tartozó tárgyban sürgetőleg intéz-kedni kell, a miniszterium köteles az intéz-kedés okait és sikerét a legközelebbi bir. tanács elé terjesztetni“ — következő megjegyzést tesz: „Ha e szakasz-nál nem maradt ki egy utántétel, akkor a minis-terek azt tehetik, a mi éppen tetszik; ha alkal-matlan nekik a bir. tanács, azt elnapolhatják és időköz-ben minden nekik tetsző rendszabályt egy ren-

adatott, mire S. . . felebbezését német nyelven beadván, az illető felsőbb helyre felebbeztetett.

Ebből kitetszik, hogy nem ezen kertületi hivatal főnöke, dacára annak, hogy magyar, s nem azon okból mert magyarul volt fogalmazva, küldött vissza egy folyamodványt, hanem hogy egy fegyelmi ítélet elleni felebbezés, mint nem magány, hanem kebelbeli hivatalos beadványt küldetett vissza egy cs. k. hivatalnoknak németre fordítás végett, magasztalóbb helyről, mivel az a hivatalos rendszabály ellenére nem volt németül fogalmazva.

A fennidézett cikk írója szükségesképpen, vagy maga a kereset alatti kivatalnok, vagy ezáltal lévén hamisan értesítve, első esetben a cikk íróját utóbbiban a hamis értesítőt nyilvánítom alacsony rágalmazónak.

Egyébiránt közudomású dolog, hogy nemcsak ezen cs. kir. kertület, hanem más közigazgatási hivataloknál, és eddig is minden nyelven írt beadványok elfogadtattak, a fennidézett m. év augusztus 2-diki rendelet kelése óta pedig mindezen kertületi hivataltól mind a szebeni cs. k. helytartóságtól azon a nyelven adattak ki a válaszok, melyen a beadványok történtek. Kolozsvárt, mart. 5-én, 1861.

Béldi Gergely, kertületi főnök.

POLITIKAI HIREK.

A piemonti kormány hadcsapatokat indított Piacenzába. Mint látszik a Mincio felé előnyomult katonai erőt szándékszik szaporítani, minthogy hírek kezdenek szárnyalni a modenai herceg betörési terveiről. Hogy a herceg csakugyan be akar törni, onnan következtetik, mert a határszálon igen sok pénz van forgalomban az ő mellképével, már pedig a herceget nem tartják oly pazar embernek, hogy ily drága kísérleteket tegyen csupán hiu tüntetésből.

Egy martius elején kelt nápolyi sürgöny szerint febr. 28-án megkezdtek a tüzelést Civitella del Tronto ellen. Messinába olasz csapatokat és tüzérséget várnak. Cialdini és Valfré tanulmányozzák a helyzeteket. A messinai váracs ellen még nem kezdték meg a tüzelést. Fergola azon fenyegetésére, hogy a várost bombáztatni fogja, azt felelte Cialdini, hogy minden a városban a bombázás következtében meghalt emberért egy Bourbon-párti tisztet lövet fölé, s hogy senkinek, sőt Fergolának sem kegyelmez, kit Victor Emanuel ellen felkelőnek tekint.

A Kossuth által Londonban nyomtatott magyar bankjegyekről újabb tudósítások érkeztek. A londoni német írott lap így beszéli a dolgot: Az angol miniszterium értesítvén az osztrák követet, hogy a nyomtatást nem akadályoztatja meg, a követ Bécsbe sürgönyözött (febr. 26-án) s onnan azonnal azon utasítást kapta, hogy az osztrák császár nevében a nyomdász ellen pert indítson s a bankjegyek kiadását bírói ítéletig függeszttesse föl. A pör tehát megindult s ezen címet viseli: „the Emperor of Ausztria versus Day“ (az osztrák császár Day ellen.) Day a nyomdász neve. A bankjegyek kiadásának felfüggesztését a felperes részéről így indokolták, hogy az osztrák császárnak, mint magyar királynak, kizárólagos joga van Magyarországon köröztetendő bármilyen okmányt az ország czimerével felruházni; ehhez képest jelenleg a Magyarországon keringő pénz az osztrák császárnak, mint magyar királynak tekintélye alatt a nemzeti bank által kibocsátott bankjegyekből áll; Kossuth Lajos pedig most a Daynél nyomtatott bankjegyeket akarja Magyarországon elterjeszteni, hol forradalmat szándékszik előidézni; s mivel ő ezen bankjegyek kibocsátására az osztrák császár által föl nem hatalmaztatott: kérik a bankjegyek kiadásának felfüggesztését. Stuart alkanczellár a bankjegyek további nyomtatását s kiadását az ítéletig csakugyan felfüggesztette, de ez alkalmasint már későn történt. Már egy héttel előbb 30 milliónál több készen volt, s meglehetően, hogy Kossuth azonnal át is vette.

Az ausztriai császárnak Day és Sous elleni perére vonatkozólag eddig bővebben csak a legitimista „Herald“ s a bonapartisticus „Chronicle“ nyilatkozik. A „Herald“ szerint a pénzjegyek értéktelen papírosok. Rajtuk a magyar czimer áll, mely jelenleg az osztrák császár kizárólagos tulajdona; így a jegyek meghamisított okmányok, s miniat azok, a rajtok olvasható biztosítás ellenére egy közpénztár által sem válthatók be, a cseles világos. E papírosért senki sem felelős, mert az állam, mely annak bevételeért áll, nem létezik és talán sohasem fog létezni. stb.

Ellenben a „Chronicle“ az osztrák kormány elleni néhány éles megjegyzés után így szól: Itt áll az osztrák császár, mint vádoló az angol törvényszék előtt. Követe azt esküszti, hogy az osztrák császár egyszersmind magyar király is, és mint ilyennek, csak neki van joga Magyarországon számára bankjegyet kiadni. Továbbá azt is esküszti, hogy a jegyeket Kossuth Lajos rendelte meg és, többek közt, forradalmi czélokra szánta. A követ előbb azt követelte kormányunktól, hogy lépjen fel ez ügyben, hanem elutasították. Ha csak hamisítás forogna fen egyszersmind fordulhatott volna a rendőrséghez, mert angol törvény szerint külföldi bankjegyek hamisítása

bűneset. De hogy hamisítás nem forog fen, onnan is látszik, mert a követ a törvényszékhez folyamodott a helyett, hogy Day és Kossuth urakat egyszersmind elfogatta volna. Lett volna csak biztos benne, hogy az osztrák császár jogosan bírja a magyar királyi címet, minden tétova nélkül hamisítók gyanánt fogathatta volna el a nevezett egyéneket. E kör és körül fog forogni az egész pör. A magyar koronát a Habsburg-ház bizonyos feltételek mellett örökölhette, mint pl. Angliában uralkodik Viktória királynő oly feltétellel, hogy protestans maradjon és katolikushoz nőül ne menjen. A magyar korona birtokához azon kötelezettség van kapcsolva, hogy az új uralkodó hja össze az országgyűlést, előde halálát vagy leköszönését mutassa ki és magát koronáztassa meg. Valószínűleg azon sajnáltságos eset következik be, hogy a lord-kancellár oda fog nyilatkozni, mikép az osztrák császár ez idő szerint még nem királya Magyarországnak. sat.

Mint egy helga lapnak Calaisból febr. 28-ról táviratozzák, Türr tábornok Párisból oda érkezve hajóra kelt s Angliába utazott. A londoni Renter ügynökség egy febr. 28-diki sürgöny szerint azt jelenti, hogy Klapka tbok Turinban, az olasz és magyar hazafiak közt tartott értekezleten ellene nyilatkozott Magyarországon minden forradalomnak ezáltal, mert a nemzet még nincs készen a felkelésre.

Párisból jelentik, hogy az ottani kormány martiusra kevésbé tart Velenczének Garibaldi általi megtámadásától, ámbár tudja van, mikép Garibaldi hirtelen elhagyta Caprerát s Milánóban találkozott több olasz és magyar hazafival. De másfelől — bármely különösen hangzik — Ausztria támadásától félnek, mert mint mondják, némely német udvarok tanácsai és ígéretei nem voltak hatás nélkül arra, hogy Ausztriát va hanque játékra ösztönözzék. Innen magyarázható a megbukott nápolyi király hirtelen Rómában maradása és katonáitól történt bucsuja alkalmával a viszonzulást emlegetése. Ezt Pietrinek a senatusban történt beszédével összevetve, itélteni lehet a francia kormány jelenlegi nézetéről az uralkodó válságot illetően.

A kölni lapnak Párisból, febr. 28-ról ezt írják: „A keleti kérdés kezd háttérbe szorítani minden egyebet. Az itteni külügyminiszter hírszerint Lavigerie abbé előtt több ízben oda nyilatkozott, hogy Angliának a szíriai expedíció ellen szegülése, a keleti kérdés megoldását igen valószínűleg siettelni fogja. Ha — mondá többi közt állítólag — Angliának sikerül a többi államok féltékenységét fölkelteni és mi Szíriát elhagyni leszünk kénytelenek, akkor megint háboru lesz a maroniták ellen, s ekkor Francia- és Oroszország kénytelenek lesznek a keleti kérdés megoldására egyesülni. Ezen fenyegetés úgy látszik, az angol miniszterium, nem pedig a brit nemzet ellen van intézve, melynek szövetségét, hogy mily nagyra becsüli a császári kormány, azt a válaszfelirat tárgyalás eléggé mutatja. — Szíriából egyébiránt Beaumont tbok oly sürgönyöket küldött, melyek szerint, ha neki segély csapatokat nem küldenek ő állomását a tavaszal tovább nem tarthatja. Thouvenot ur ezen jegyzéket közölni fogja a diplomatai testülettel.

Páris, mart. 3. Billaut a senatusban kijelenti, oly nehéz kérdésben, mint az olasz és római, mikor minden órában változik a helyzet, lehetetlen megmondani, mint jár el ezenül a francia kormány. Donnet bíbornok módosítványát, hogy Franciaország kardja ezentul is védeje a pápa világi hatalmát, Baroche viszsantastítja.

Páris, mart. 3. A tegnapi tanácsülésben Mathieu bíbornok a pápa világi hatalma mellett küzd és kéri a korona tanácsosait, mondanak ki: hogy Napoleon herceg beszéde a kormány gondolatait fejezte-e ki? Billaut nyilvánítja, hogy a császári kormányon oly férfiak állanak, a kik hivatva vannak, hogy maguk nevében szóljanak, s hozzá teszi: a mi őseink, kik mindig igazi katolikusok voltak, sohasem áldozták fel Franciaország érdekeit a pápa világi hatalma érdekeinek. Billaut kifejti egyszersmind az olasz ügyek különböző pházisait, s a további ellenállását, melynek böcs tanácsadások tettek ellenébe, és mondja: „Kérdik, melyik viszony érdekében távolabbról bennünk? Egy ily bonyolódott diplomatai kérdésre, melyet illetőleg bármely percz jobbra fordíthatja a dolgok állását: ilyenmő választ adni lehetetlen. A császár megtesz minden lehetőt az előforduló érdekek megvédésében; védi Franciaország érdekeit, a pápa függetlenségét úgy, mint Olaszország szabadságát. Ha önök azt hiszik, ő nem tett meg mindent: szóljanak nyíltan és őszintén.“ Sequir és Auguessen abeli kérdésekre, hogy a francziák Rómában maradandnak-e? Billaut nyilvánítja: hogy nem felelhet, s hozzá teszi: „Senki sincs feljogosítva, hogy a sz. atya iránti lojalitásunkat, odaadásunkat gyönusítsa.“ Majd a miniszter felemlíti ama gyűlöletes czélzásokat és sérté-

seket, melyek nem rég intéztettek egy oly monarcha irányában, ki a pápa érdekeit állandóan védte a nélkül, hogy a mellett az országot mellőzte volna. E sértések nem fogják sem hitét, sem politikáját megváltoztatni a császárnak, a ki kitartással fog tovább is haladni Franciaország érdekeinek, a pápa függetlenségének, és Olaszország szabadságának védelmében. Donnet bíbornok a pápa világi hatalmát helyeslőleg beszél, s a feliratba egy javaslatot kér felvételni, mely követeli, hogy Franciaország fegyverei tovább is védjék a pápa függetlenségét és világi hatalmát. Baroche nyilvánítja, hogy a kormány ez ajánlatot visszaveti. A felirat főmegvitatása már befejeztetett. Hétfőn kezdődnek az egyes pontok feletti viták.

Párisból írják, hogy a francia kormány most kevésbé tart attól, hogy Garibaldi megtámadná martiusban Velencze miatt Ausztriát, habár Párisban jól tudják, hogy Garibaldi hirtelen odahagyta Caprerát és Milánóban összejövetelt tartott több olasz hazafival. Sőt inkább, bármint kalandosan hangozzék is ez, Párisban attól tartanak, hogy maga Ausztria fog támadást intézni és mint mondják, bizonyos német udvarok tanácsai nem csekély befolyást gyakoroltak az osztrák kormányra. A kölni lap párisi levelezője ebből magyarázza II. Ferencz királynak azon rögtöni elhatározását, hogy Rómában maradjon.

A porosz sajtó, mely a lengyel mozgalmokról Posen kedvéért azt szereti mondogatni, hogy nem nemzeti jellegűek, most azt állítja, hogy ezek külfolyás és pedig nem francia ügynökök, hanem Ausztria által idéztettek elő. Kétségtelen jelei vannak — mondja a „Volks Ztg.“ hogy a varsói eseményekben az osztrák kormány keze keverte a kártyát. Egy osztrák ügynök elfogatását Varsóban Niegolewski ur már közölte a kamarával.

Varsó, mart. 2. A csárhoz tett fölírat kijelenti. Az események nem a nép egy rétegének kitérése, hanem az ország szükségai ki nem elégítésének egyértelmű kifejezése. Hosszas szenvedések, a törvényes organum hiánya, áldozatok által kényszerítenek ki hallgatást eszközölni. Mindenki szívében erős, kitörőhellen nemzeti érzélem él. Az ország soha sem fejlődhetik ki, ha nemzetisége el nem ismertetik. Az ország a czár igazságszeretetére hivatkozik.

Ujabbak. — A lengyel határszélekről. Kedden (mart. 5.) Lengyelország összes nemcs-marschaljai lemondásukat beadták. Ezeket követik az orosz szolgálatban álló lengyelek is.

Berlin, mart. 5. A „Kreuzzeitung“ Varsóból magán értesítés után közli, hogy Gortschakoff a lengyelek feliratát Pétervárra táviratozta; a válasz reá nem-kegyelmesen ült ki: Gortschakoff engedékenysége nagyon rosztaltatik, és az ostromállapot elrendeltetett.

Páris, mart. 5. A „Moniteur“ egy tudósítást hoz Delangletől, melyben a császárral tudatja, hogy oly féle hírek terjengnek, miszerint a kormány a Mir és féle dologhani botrányt elnyomni szándékozik, és hogy magas pártfogók által meg leszen mentve. Ő nem tűrheti, hogy egy becsületes kormányról feltegyék, miszerint fátlyolt vonand oly ügyekre, melyek lehetőleg a büntető törvények alá tartozhatnak. A törvénykezési eljárás szorosán folytatattatik; türelem szükséges. A törvényszék a törvényes eljárást fogja elintézni, ha ilyféle bevádások meg nem szűnnek.

Páris, mart. 5. Favre Gyula indítványt tön a francia őrségnek Rómából leendő visszavonására végett.

Milano, mart. 4. A mai „Perseveranza“ jelenti: Goyon tbk parancsot kapott Frosinone tartományt, hol eddig pápai csapatok voltak, megszállani. Az olasz királyságot 14-én, a király születése napján fogják kikiáltani. Ratazzi egyhangulag választatik parlamenti elnökké, második elnökök lesznek Poerio és Torrearso.

A „Fortschritt“ turini levelezője febr. 27-ről írja: „Néhány nap előtt itteni fegyvergyárunkból 12,000 szuronyospuska küldetett Genuába, honnét — mint azt bizonyosként tudni akarják — Dalmáciába szállítatnak. Az itt tartózkodó magyarok napról napra élénkebbek, a magyar legió számára a toborzások egyre folynak, ezek számára újabbban egy negyedik toborzó helyt tüzetelt ki: ez, Biella. Miero slawski itt volt s kétszer beszélt Cavourral; most meg Klapka van itt, s ez a hadikészleteket nyíltan s holmi souverainféle eréllyel folytatja. Itt tudni akarják, hogy Nino Bixio Klapkával s Türrrel közös föllépésre Magyarországon szövetkeztek. Hasonlót beszélnek Garibaldi-ról is, de erről ismét azt mondják mások, hogy legközelebb más feladata lesz neki. Vegye őn e dolgokat úgy, hogy itt komoly s messzeható eseményekre készülnek, — s hogy az államférfiak és pártfőnökök buzgón oda tö-

rekszenek, hogy a király békebiztatásait meghazudtolják. Ezt itt nyílt titoknak veszik s minden közhelyen beszél. Az idő jeleként veendő Cavour azon iudtványa, mely által a parlamenttől teljhatalmat kért a király számára.

— A francia hadsereget, és pedig mind a gyalogságot, mind a lovasságot hatszöví revolverekkel szerelik fel, — bizonyára parádéra?!

— A porosz kamarákban márcz. 2-kán Poroszország német politikájáról lévén szó, a híres Vincke — ki a válaszfelirati viták alkalmával, rokon-szenvének az olasz mozgalom iránt szavazatbőséget szerzett — most hasonló szabadelvűséggel jelölte ki hazája politikai irányát. Ellene szólott az Ausztriával minden viszonylatnak, főleg most a legújabb ausztriai alkotmány megjelenése után, mely a politikai belátás-hiány ne-tavábjára. A legnagyobb ügyetlenség vala — szerinte — „a birodalmi tanácsba” a magyarokat is bevinni akarni, kik az ország közjoga szerint önálló közigazgatással bírnak sat.

— A „P. L.” szerint mint f. hó 6-án Apponyi gróf, Majláth és Sennyey b. Bécsbe utaztak, mint hall-szik, egy legfelsőbb meghívás következtében, hogy a fennforgó alkotmánykérdés fölötti tanácskozásban részt-vegyenek.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

BÉCSI BÖRZE martius 5-kén.

	pénzben	áruban		pénzben	áruban
Állam-adósság.					
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	76.40	76.60	Ausztr. államvaspálya	289.— 290.—
5%-os metalliques	100 frt.	65.50	65.70	Nyugati vasut	186.50 187.50
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasut	106.50 107.50
5%-os magyarországi	100 frt.	65.25	65.75	Tiszai vasut	147.— 147.—
5%-os bánági, horvát és szláv	100 frt.	63.—	63.50	Déli vaspálya 60% (ex div.)	190.— 191.—
5%-os erdélyi	100 frt.	61.50	62.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	158.50 160.—
Sorajjegyek.				Graz-Köflachi	118.— 120.—
Trieszti db.	100 ft pp.	124.—	125.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	99.50	100.—	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db	40 ft a. é.	35.25	35.75	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	91.—	92.—	Három hónapra	
Salm	40 ft pp.	36.25	36.75	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	126.25 126.50
Pálffy	40 ft pp.	38.25	38.75	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2 %	126.50 126.75
Clary	40 ft pp.	35.—	35.50	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. érték.) 4 %	127.25 127.50
St. Genois	40 ft pp.	36.—	36.50	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 %	111.75 112.—
Windischgrätz	20 ft pp.	21.—	21.50	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2 %	149.50 149.75
Waldstein	20 ft pp.	24.50	25.—	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2 %	59.10 59.20
Keglevich	10 ft pp.	15.75	16.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2 %	— —
Részvények.				Pénznemek.	
Nemzeti bank ex div.)	733.—	736.—	736.—	Korona	20.50 —
Hitelintézet 200 frt	163.30	163.80	163.80	Császári arany	7.09 —
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt	563.—	565.—	565.—	Reczés arany	7.08 —
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.	410.—	412.—	412.—	Napoleonsd'or	11.95 —
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.	150.—	160.—	160.—	Orosz imperiale	12.25 —
Budapesti lánchíd 500 ft pp.	390.—	395.—	395.—	Ezüst	47.50 —
Éjszaki vasut	1914.30	1914.80	1914.80	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	41.75 —

H I R D E T É S E K.

NEM HIVATALOS.

(72) Haszonbérlet.

Iktári Gróf Bethlen Domokos ur Szász-Bá-nyiczai éa Sz.-Harasztasi, Sz.-Régenhez egy órai, Tekéhez ugyan annyi távolságra eső, egy-más mellett fekvő két tagosított egész birtokot, mindkét helységben kirekesztő korcsma jogok-kal, s több uri jövedelmekkel, terjedelmes szán-tókkal, legjobb minőségű kaszáló rétekkel, ud-vari elkülönített nagyszerű legelőhelyekkel, Kozmatelki határon lévő tágas praediummal, jö-vő April 24-én kezdve több évekre haszonbérbe adó szabad kézből. Utasítást adnak Kolozsvárt Seres László, M.-Vásárhelyt, Jakab János ügy-véd urak.

Ugyan Gr. Bethlen Domokos ur Csik-Szék-ben, Szt.-király, Szt.-Simon, és Csátoszeg hely-ségeiben lévő birtokot, szántókkal, kaszálókkal, és az Oltvizén lévő tisztelő malommal együtt, jö-vő Aprilisben haszonbérbe adó több évekre. Uta-sítást adnak Sz.-Udvarhelyen Sándor Ignác, M.-Vásárhelyt Jakab János ügyvéd urak.

(74) Haszonbéri hirdetés.

Egy ns Kolozsmegyében Mező-Domb köz-ségében és határan fekvő nemesi jószág, minden hozzá tartozó belső- és külső járulékokkal, mint egy 280 véka férőjű szántó, 20—24 szekér szénát termő kaszáló földjeivel, kilencz u-vari szolgáló embereivel, a még fennálló Regálék-kal s a t. folyó 1861-ik évi Sz.-György napjától fogva hat egym. s után következő évekre haszon-bérbe kiadandó.

Értekezhetni eziránt t. cz. Bakó Ferencz földbirtokos urral Kis-Czéken.

(69) Eladó jóféle széna és lóher.

Kolozsvár mellett P.-Szent-Miklóson b. Kemény Ferencz ur ő excellentiája ud-varában van 40 szekér jóféle széna, 25 szekér sarju, 15 szekér lóher eladó; érte-kezhetni ott helyben.

(30) 9/3 1861. (4—12)

Beküldetett.

A mi érdemteljes polgártársunk, fogorvos Popp úr Bécsben, az ő anatherin-szájvizének ál-talános és akadálytalan üzemeltetése az Éjszaka Amerika összes szabad államaiban éppen most szab-adalmat nyert. Ezen elemesert jeles szájjal fíradhatatlanul előre törekvő feltalálójának ösztönét sze-rencsét kívánunk ezen cikknek az Oceanon tuli nagyszerűen kiterjedő kelendőségéhez, melyet E-uropa egész területén a jelenlegi pillanatban csakugyan legnépszerűbb fogszéplési szernek ne-vezhetni, és megvagyunk győződve, hogy ezen a legelső orvosi tekintélyek által ajánlott és ezer-féleképpen megpróbált készítménye az Oceanon tuli hölgyek öltözö-asztalain is nem sokára ép-en oly szilárdan lesz meghonosodva mint az ő világban, hol az már régóta felsőbbek-és alsóbbak-nál méltán a legnagyobb kedveltségnek örvend. Az oly gyógy-és illatszerekre Éjszaka-A-me-rikában, mint tudva van, a külföldiek csak a legtrikább és különös tekintetre méltó esetekben, s az illető egészség ügyi hatóságok részéről történt szoros megvizsgálás után nyerhetnek kiváltsá-gokat; de szerencsére nincsen ott többé oly tudori collegium, mely elég szűkkeblű és pedáns len-ne arra, hogy a már szabad üzlethez bocsátott széplési szernek közhirdetése modorába bele ele-gyedne és a készítőnek saját hirdetése fogalmazását önhatalmulag elébe szabná.

(73) Hirdetés.

B. Bornemisza Ignác né ő ngának, a Szerda-helyi járásban, illetőleg a N.-Szebeni kerületben fekvő Buzd helységében létező nagy kiterjedésű jószág, jelenleg ottan találtató gazdasági eszköz-ökkel a jelen évi Aprilis 24-ik napjától kezdve, 6 évre haszonbérbe lévő kiadó, a vállalkozó, a kibérleendő jószág megnevezése után bővebb fel-világosítást vehet Kolozsvárt Ürmösi Sámuel ur-nál, kivel a szerződvény is megköthető lézen,

(75) Eladó oltványok.

Eladó 500 darab legjobb és legnemesebb fajta 4, 3 és 2 éves oltványok u. m. téli almák, körtvék.

Továbbá 600 darab magról kelt szegfűk a legválogatottabb s legszebb fajtákból; 400 darab szegfű oltványok s 200 darab anyatók mind a legválogatottabb fajtákból.

A faoltványok átvehetők március 20-tól a, szegfűk pedig aprilis 20-tól kezdve.

Értekezhetni belső magyarutczában 498 ház szám alatt Kolozsvárt.

(65) ELADÓ

igen jó fővő

borsó és paszuly

találtatik

az óvárbán 244 szám alatt,

köböl és véka számra nagy mennyiségben.

STEIN JÁNOS

könyvárusnál Kolozsvárt kapható:

Attila und rother Frack,

Gedanken über das

Verhältniss Ungarns zu Oesterreichs und die Neugestaltung des Kaiserstaates.

Von Gr. J. C.

Ára 50 krajczár osztrák értékben.

FÜREDY L.

MÁZTAK

magyar polgári törvénynek

a jelen viszonyok szerinti módosíthatásáról.

Ára 60 krajczár.

ELEMENTA

juris prudentiae hungaricae

per Alexium Kövy; ára 3 forint.

Jus Transilvanico Saxonum

Auctore Lad. Nagy. Ára 1 frt 80 kr.

Orvosi tanácsadó

városon és falun.

Szerkesztő **LENGYEL DÁNIEL** orvostudor.

Ára 2 forint o. é.

Debreczeni Emlény,

Szerkesztli és kiadja Kulini Nagy Benő. Ára 1 frt.

A MAGYAR CSALÁDI S KÖZÉLETI
VISELETEK és SZOKÁSOK

a nemzeti fejedelmek korából.

Irtá

KÓVÁRI LÁSZLÓ.

Ára 2 frt.

SAPHIRA,

történeti regény (Erdély multjából) irta Halmágyi Sándor, három kötet. Összesen 534 lap. Ára mind a három kötetnek 2 ft 60 kr újpénz.

ORVOSI NAPLÓ

Magyarország gyakorló orvosai használatára

1861.

Szerkesztő Sugár Fabiusz.

MÁSOD ÉVI FOLYAM.

Ára 2 forint o. ért.